

ÁLLATOK A FOGSÁGBAN.

(Vége.)

Irta: SÁROSI VÁRADY FERENCZ.

ADÍSZ- ÉS ÉNEKLŐMADARAKKAL való foglalkozás sokkal inkább alkalmas az állatszeretet kielégítésére, mint a majmokkal űzött kedvtelés. Az exotikus madarak az állatkedvelőnek megfelelő, tágas, világos, napsugaras, jól szellőztethető s szakszerűen berendezett helyiségekben élvezetes látványt nyújtanak, örömet, igazi gyönyörűséget szereznek.

Négy méter hosszú, két méter széles, két és fél méter magas repdében, melyet fészekodvakkal, fészkelő helyekkel, automatikus etetőkkal és itatókkal, faágakkal, élő fenyőfácskákkal s egyéb szükséges kellékekkel szerelünk föl; harmincz-negyven összeálló fajból összesen 150—200 madarat szállásolhatunk el. Ilyen nagy repdében igen jól megférnek egymás mellett: a nimfakajdács, rozella, kékbajuszú bábapapagáj, a takácmadarak kisebb fajai, a narancsszövő, orix, vércsőrű szövő, Napoleon-madár, madagaszkári szövő, kis sárga szövő, kárdinális, rizspinty, szalagos pinty, apáczipinty, zebrapinty, papagájpinty, sáfránpinty, japán sirálykapinty, mozambikcsíz, pekingi fülemüle, japán kék zenér. Egyik-másik pár még szaporodik is. Az apró szenegáli pintyek: tigrispinty, kék pillangópinty, aranybegy, Helena-pinty, aurórapinty, fáczán-pinty, Caeres-pinty, amaranth, szürke asztrild külön tartandók. A nagyobb kajdácsokat, ararákat, kakadúkat, papagájokat föltétlenül külön kell elhelyezni. A rigó- és seregélyfélék s nagyobb takácmadarak, harkályok szintén elkülönítendőek, mert kárt okoznak egymásban.

Hosszas fáradsággal a különböző fajú nagyobb madarakat is össze lehet szoktatni. Én egy repdében tartottam éveken át két hatalmas csőrű borsmadarat, egy ausztráliai fuvolászt, egy kotriszarkát, egy fehér csókát, egy kanadai kontyos kék szarkát, egy hosszúfarkú csőricsét, egy nagy beót, egy zászlósfarkú drongót, egy sárga homlokú saput és két ausztráliai bubos galambot. Zavartalan békességben éltek. Csak az evésnél kaptak tollba néha; egyébként sohasem bántották egymást.

Olyan szelidek voltak a madaraim, hogy a küllők, bubos bankák, afrikai zománccos csőricsék, jamaikai csirregék, katonaseregélyek, pásztormadarak, rigók a kezemből szedték ki a lisztkekacszót. Többször megesett, hogy takarításkor pár pillanatra nyitva felejtették a repde ajtaját. Egy-két madár kirepült a madárszoba nyitott ablakán a

szabadba s csakhamar visszazállott társaihoz a fogságba. Olyan is volt, a melyet sohase láttunk többé. Eltévedt s nem talált vissza. Hét foglyot nevelt föl a feleségem. Ezek a szobákon keresztül követték a kertbe s onnan vissza a madárszobába. Nyitott ablakból szabadon, ép és teljes szárnynyal, órákszámra nézegették az utcán járókelőket s csak akkor rezzentek össze, ha kutyát pillantottak meg. Ilyenkor elkezdtek hangosan csirregni. Kajdácsaim hívásomra három, négy szoba nyitott ajtaján keresztül repültek állványaikról a vállamra, vagy feléjük nyújtott karomra. Csak a párzási idő alatt szünt meg a társasélet békéje. Ilyenkor a vetélytársak között kitört az ellenséges-

kedés, engesztelhetetlen vad gyűlölet; viaskodtak, tépték, vágták egymást s a mérkőzés gyakran halállal végződött.

A madarak egyes fajai könnyen és gyorsan megszokják a fogságot. A szabadság talán eszükbe se jut. Tagadhatatlan, hogy a frissen befogott, frissen inportált madaraknak ötven százaléka, olykor ennél több is, pár hét, néhány hónap alatt elvész menthetetlenül. A fogságban keletkező nemzedékeket már kevésbé, vagy egyáltalán nem bántja a szabadság vágya.

Gondos ápolás, jótartás mellett egyes fajok igen jól megvannak a fogságban. Esznek, isznak, sütikéreznek a napsugárban, fürdenek a kristálytisza vízben, repdesnek, füttyörésznek, csicseregnek, énekelnek s a fajföntartási ösztön követelményeinek is eleget tesznek: fészkelnek, szaporodnak. A természet rendje és módja szerint a nemielet gyönyöreiből is kiveszik a maguk részét.

A szoba-ákváriumokra térve át, a halak fogságban töltött életéről ugyanazt mondhatom, a mit a fentebb felsorolt állatok életéről mondtam. Egyes fajok szakszerű elhelyezés, az állatok élettanának alapos ismerete s gondos ápolás mellett könnyen megszokják a medenczét s vidáman viselik a rabságot; míg a kisebb méretű víztartókban, négy-öt liter vízben kenyérmorzsával, ostyával tartogatott halacskák élete valóságos kínszenvedés. Csak a tudatlanok és szívtelenek sanyargathatják szegény állatokat apró haltartókban s az ilyen állatkedvelés a legembertelenebb állatkínzásnál nem egyéb

Az én ákváriumaim egyenként ötven liter víz befogadására, fűtő és vízátzellőztető

készülékekkel felszerelve készültek. Az ákváriumok fenekén 8 cm. magasságban tiszta, fehér folyamkvarcz csekély agyag- és mórföld-keverékkel képezi a vizinövények talaját. Ebben gyökereznek a cyperusok, myriophyllumok, ceratophyllumok, sagittariák, elodeák, alismák. A víz színén úszó növények terülnek el. Világos helyiségekben, délkeletre néző ablakok előtt egy méter magas állványokon helyeztem el az így berendezett ákváriumokat s mindegyikbe egymással jól megférő 15—20 kisebb halat bocsátottam.

Leginkább édesvízi halakkal foglalkoztam, a melyekkel legegyszerűbb s legkönnyebb a bánásmód. Könnyen viselik a fogságot az összes aranyhalfélék, az uszályos és teleskophalak, makropodák, petikehalak. Elég jól megélnek az eleveneket szülő girardinusok, zebrahalak, barbusok, chromideák és gambusiák. Egyes fajok sikerrel tenyészték is. Így a makropodák és a girardinusok. Az ákváriumokban vizicsigákat is szoktam tartani, hogy a növényekre s az üveg oldalára rakódó algákat elfogyasszák.

A halak annyira ismertek, hogy a mikor az ákváriumokhoz közeledtem, valamennyien felém usztak s ennyit kértek.

A szakszerűen s izlésesen berendezett ákváriumok a viruló vízi flórával s vidáman ficzkándozó, egymással enyelgő, különféle fajú apró halakkal fenségesen megkapó látványt nyújtanak.

A terráriumokban csak álligátorokat, krokodilusokat és teknősbékákat tartottam. A kis álligátorok és krokodilusok a feleségem ölében kézből ették az apró húsdarabokat.

A terráriumokban kigyókkal, gyíkokkal s kameleonokkal vesződtem, melyeket

legnehezebb a «házikoszt»-ra szoktatni. Időbe és nagy fáradságba kerül, míg a kigyók az apró egerekről a leveli béka, a gyíkok és kameleonok a legyekről a lisztukacsz evésére szoknak.

Az állatszeretet és állatkedvelés Magyarországon a hasznosított mezőgazdasági s a megszokott háziállatokon túl alig terjed. A mi jó magyarjaink gyönyörűséget lelnek a szép, címerezett szarvú magyar gulyában, a tarka teheneben, a jól futó, jól húzó lovakban, merinó-nyájban, mangalicza- vagy yorkshire-kondában, vadász- és házörző ebekben, a majorságban s mindenek fölött kedvelik az állatokat, a mikor húsuikat izletesen elkészítik s föltálalják.

A nyugat népe él-hal a természet szépségeiért s az állatszeretet, állatkedvelés annyira kifejlődött benne, hogy módjához és tehetségéhez képest igyekszik magához

közelebb hozni azokat a vadonélő kisebb állatokat, a melyek gondos, tudatos kezelés mellett megszokják a szoba levegőjét s a fogságban is élnek és tenyésznek. Angliában, Franciaországban, Németországban az állatkedvelés kultusza annyira fejlett, hogy ott csaknem minden jobbmódú embernek van egy-két exotikus madara, kisebb-nagyobb repdéje, ákváriuma, terrárium.

A kultúra szellemének szárnyain hozzánk is el fog jutni e szép és nemes kedvtelés. Az országban már vannak egyesek, akik exotikus madarakat tartanak; sőt már magyar ákváristákról is lehet hallani.

Mentől többen foglalkoznak az állatvilág tanulmányozásával, tudósok és állatkedvelők egyaránt, annál inkább gazdagodnak ismereteink, melyekkel a természet csudás titkaiba betekintést nyerünk s a valamikor örök rejtélynek tartott problémákat megfejlhetjük.

